

Jak postupovat? - Belgie

OBSAH

- 1 Musím podat návrh na zahájení soudního řízení nebo existuje jiná alternativa?
- 2 Jaké platí lhůty pro podání návrhu na zahájení soudního řízení?
- 3 Musím zahájit soudní řízení v tomto členském státě?
- 4 Pokud ano, na jaký soud se musím v tomto členském státě obrátit, podle svého bydliště a bydliště odpůrce nebo na základě jiných kritérií místní příslušnosti v dané věci?
- 5 Na který soud se musím v tomto členském státě obrátit podle předmětu žaloby a výše hodnoty sporu?
- 6 Mohu podat žalobu sám nebo musím pověřit prostředníka, právního zástupce?
- 7 Komu podávám návrh na zahájení řízení: v podatelně, v soudní kanceláři nebo na jiném pracovišti?
- 8 V jakém jazyce mohu návrh podat? Mohu jej podat ústně nebo musí být podán písemně? Mohu jej zaslat faxem nebo elektronickou poštou?
- 9 Existují zvláštní žalobní formuláře, nebo pokud ne, jak jinak musím věc vyložit? Co vše musí žalobní návrh obsahovat?
- 10 Musím hradit soudní poplatky? Pokud ano, kdy? Musím platit náklady právního zastoupení ihned od zahájení řízení?
- 11 Mohu žádat o právní pomoc?
- 12 Kdy je můj návrh na zahájení řízení řádně podán? Dostanu úřední vyrozumění, zda byl můj žalobní návrh úplný, či nikoliv?
- 13 Dostanu přesné údaje o časovém harmonogramu navazujících kroků (např. o lhůtě pro přijetí žalobního návrhu)?

1 Musím podat návrh na zahájení soudního řízení nebo existuje jiná alternativa?

Je možné lépe využívat „systém alternativního řešení sporů“ (viz příslušný informační balíček).

2 Jaké platí lhůty pro podání návrhu na zahájení soudního řízení?

Lhůty pro předložení věci soudu se liší v závislosti na konkrétní věci. Otázky týkající se lhůt může zodpovědět advokát nebo úřad, který poskytuje občanům informace o přístupu ke spravedlnosti.

3 Musím zahájit soudní řízení v tomto členském státě?

Viz informační balíček „Příslušnost soudů“

4 Pokud ano, na jaký soud se musím v tomto členském státě obrátit, podle svého bydliště a bydliště odpůrce nebo na základě jiných kritérií místní příslušnosti v dané věci?

Viz informační balíček „Příslušnost soudů – Belgie“

5 Na který soud se musím v tomto členském státě obrátit podle předmětu žaloby a výše hodnoty sporu?

Viz informační balíček „Příslušnost soudů – Belgie“

6 Mohu podat žalobu sám nebo musím pověřit prostředníka, právního zástupce?

V zásadě se strany sporu (účastníci řízení) musí dostavit osobně nebo musí být zastoupeny advokátem podle čl. 728 odst. 1 soudního řádu (Gerechtelijk Wetboek).

S výjimkou řízení před kasačním soudem (Hof van Cassatie) (články 478 a 1080 soudního řádu) se tedy strany mohou před obecný soud dostavit osobně a mohou předložit svou věc a hájit se samy. Soud však může tuto možnost vyloučit, pokud shledá, že věc z důvodu jejich chování nebo nezkušenosti nelze projednat (článek 758 soudního řádu).

Strany, které se rozhodnou nezahájit se v řízení před soudem osobně, si mohou najmout služby advokáta.

Právnícké osoby, jako například obchodní společnosti, se mohou dostavit pouze osobně (tj. prostřednictvím příslušného orgánu) nebo mohou být zastoupeny advokátem. Nemohou využít výjimky podrobněji vysvětlené níže, kterou stanoví čl. 728 odst. 2 soudního řádu.

Soudní řád vyhrazuje zastoupení stran před soudy v zásadě advokátům. Článek 440 soudního řádu stanoví, že výsada výhradního zastupování se týká práva oslovovat soud, předstupovat před soud a být obhajován třetí stranou. Členové advokátní komory mají také výhradní právo podepisovat jednostranné návrhy, nestanoví-li zákon jinak (čl. 1026 bod 5 soudního řádu).

Před kasačním soudem (Hof van Cassatie) je zákonným požadavkem zastoupení advokátem v postavení advokáta kasačního soudu. Tento požadavek se nevztahuje na poškozenou osobu v trestních věcech (článek 478 soudního řádu).

Zákon však obsahuje řadu výjimek ze zásady uvedené v článku 728 soudního řádu, který stanoví, že strany se dostaví osobně nebo jsou zastoupeny advokátem při zahájení řízení i poté (čl. 728 odst. 1 a 2 soudního řádu).

Právo zastupovat stranu sporu v řízení také zahrnuje právo zahájit řízení.

V případě smírčího soudce, obchodního soudu a pracovních soudů mohou být strany sporu zastoupeny nejen advokátem, ale také svým manželem nebo pokrevním příbuzným nebo příbuzným získaným sňatkem, který má písemnou plnou moc a kterého soud přijme (čl. 728 odst. 2 soudního řádu).

V případě pracovních soudů (čl. 728 odst. 3 soudního řádu):

- zaměstnanec (dělník nebo zaměstnanec) je zastoupen zmocněncem zastupující organizace zaměstnanců (zástupcem odborů), který má písemnou plnou moc. Zástupce odborů může provádět všechny úkony náležející tomuto zastoupení jménem zaměstnance, může oslovit soud a může přijímat všechna sdělení týkající se řízení a rozhodnutí sporu,
- osoby samostatně výdělečně činné mohou být také zastoupeny zmocněncem zastupující organizace osob samostatně výdělečně činných ve sporech týkajících se jejich vlastních práv a povinností v tomto postavení nebo v postavení osob se zdravotním postižením,
- ve sporech týkajících se použití zákona ze dne 7. srpna 1974, kterým se zavádí právo na životní minimum, a ve sporech týkajících se použití rámcového předpisu ze dne 8. července 1976 o veřejných centrech sociální pomoci (*openbare centra voor maatschappelijk welzijn* – OCMW) může strana sporu získat pomoc nebo být zastupována zmocněncem sociální organizace, která zastupuje zájmy lidí uvedených v právních předpisech.

Kromě uvedených výjimek existuje řada zákonných výjimek týkajících se péče o děti a únosů dětí.

Toto se vztahuje zejména na věci zahájené na základě:

- Haagské úmluvy ze dne 25. října 1980 o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí, která zajišťuje návrat dětí, dodržování práv týkajících se péče o dítě a styku rodičů s ním nebo uspořádání práv styku rodičů s dětmi v jiné zemi, a
- Evropské úmluvy ze dne 20. května 1980 o uznávání a výkonu rozhodnutí o výchově dětí a obnovení výchovy dětí.

V těchto věcech může být žalobce zastoupen úřadem státního zastupitelství (článek 1322d soudního řádu), pokud tento žalobce podal žádost ústřednímu orgánu.

Postup pro určení toho, zda někdo může zahájit řízení sám nebo zda je požadována pomoc advokáta, byl obecně popsán výše. Je také nutné rozlišovat mezi způsoby, jakými je možné žalobu podat.

Belgické právo stanoví různé způsoby zahájení řízení před soudem. Žalobu lze podat tzv. předvoláním k soudu, dobrovolným dostavením se k soudu, společným návrhem stran nebo jednostranným návrhem (viz níže). Žaloba se podává předložením návrhu, tj. žaloby na ochranu práv. To se obvykle uskutečňuje doručením předvolání soudním vykonavatelem.

V zásadě je žaloba podána doručením oznámení soudního vykonavatele, kdy je strana předvolána, aby se dostavila k soudu (článek 700 soudního řádu). Dobrovolné dostavení se k soudu, společný návrh stran a jednostranný návrh představují výjimky z této obecné zásady.

Níže uvedené tabulky ukazují, kdo podává žaloby a zda je požadováno zastoupení advokátem, v závislosti na způsobu, jakým se žaloba podává.

Původce žaloby v závislosti na způsobu jejího podání:

Způsob podání žaloby

Původce žaloby

Předvolání k soudu (články 727 až 730 včetně soudního řádu)

Žalobce (nebo jeho advokát) požádá soudního vykonavatele o doručení předvolání.

Dobrovolné dostavení se k soudu (článek 706 soudního řádu)

Strany sporu (nebo jejich advokáti) předstupují před soud.

Společný návrh stran (články 1034a až 1034e soudního řádu)

Žalobce (nebo jeho advokát) sám podává žalobu.

Jednostranný návrh (články 1025 až 1034 včetně soudního řádu)

Žalobce (nebo jeho advokát)

Zastoupení advokátem nebo nezáleží na způsobu podání žaloby:

Způsob podání žaloby

Zastoupení advokátem

Předvolání

Účast je možná, nikoli povinná

Dobrovolné dostavení se k soudu

Písemná žádost o vyjádření druhé strany

Jednostranný návrh

Povinná účast k podpisu návrhu[1]: Pokud není výslovně uveden opak, může návrh podat pouze advokát (čl. 1027 první pododstavec soudního řádu)

Obsah žaloby v závislosti na způsobu jejího podání:

Obvyklý způsob podání žaloby je předvoláním k soudu: neexistuje žádné omezení, pokud jde o předmět.

Společný návrh stran (články 1034a až 1034e včetně soudního řádu) lze použít v řadě případů stanovených zákonem.

Nejvýznamnější ustanovení pro zahajování řízení na základě společného návrhu stran jsou články 704, 813, čl. 1056 bod 2, články 1193a, 1320, 1344a, 1371a, čl. 1454 odst. 2 soudního řádu a články 228, 331, 331a, 340f, 487b občanského zákoníku (Burgerlijk Wetboek).

Tyto články se týkají zejména:

- dobrovolné účasti,
- určitých prodejů nemovitého majetku,
- výživného (žádosti o přiznání, zvýšení, snížení nebo zrušení výživného),
- žalob souvisejících s nájmem,
- předběžného rozpočtu pro zajišťující obstarání.

Žaloby se podávají předložením návrhu vedoucímu soudní kanceláře nebo doporučenou poštou do soudní kanceláře. Strany jsou předvolány vedoucím soudní kanceláře, aby se dostavily v den, na který je soudcem stanoveno jednání.

Jednostranný návrh (články 1025 až 1034 včetně soudního řádu) lze použít především v případech konkrétně stanovených zákonem, zejména v článcích 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186 to 1189 včetně, 1192 a 1195 soudního řádu. Používá se také v případech, kdy nelze zahájit sporná řízení, neboť neexistuje protistrana.

Jednostranný návrh se tedy používá především pro jednostranná řízení, například v případech absolutní potřeby.

Jednostranný návrh musí být podepsán advokátem, pokud zákon nestanoví jinak, v opačném případě je neplatný.

Zastoupení advokátem je tedy pro podání žaloby v případě jednostranného návrhu v zásadě povinné.

Pokud se spor týká předmětu, který spadá do pravomoci těchto soudů, strany mohou samy dobrovolně předstoupit pro účely dobrovolného dostavení se před tyto soudy:

- soud prvního stupně,
- pracovní soud,
- obchodní komora,
- smírčí soudce nebo
- policejní soud, v případě občanskoprávních žalob.

V případě dobrovolného dostavení se k soudu strany žádající o vydání rozhodnutí podepíší své prohlášení pod soudní protokol.

Tímto nákladově a časově úsporným způsobem lze příslušnému soudu předložit všechny sporné věci.

7 Komu podávám návrh na zahájení řízení: v podatelně, v soudní kanceláři nebo na jiném pracovišti?

Kdokoli si přeje podat žalobu k soudu, může se obrátit na podatelnu nebo soudní kancelář daného soudu.

Pokud je dokumentem, kterým se zahajuje řízení, předvolání, soudní vykonavatel zajistí, aby bylo předvolání doručeno, a požádá soudní kancelář, aby předvolání po předložení originálu, případně kopie doručeného předvolání zaevidovala do soudního rejstříku (článek 718 soudního řádu). Soudní kancelář vede evidenci (soudní rejstřík) pro všechny soudní věci. Zápis do soudního rejstříku je platný pouze v případě, že se provede nejpozději v den předcházející dni, na který je stanoveno soudní jednání, v jehož souvislosti bylo předvolání doručeno. Obecný soudní rejstřík je veřejný (článek 719 soudního řádu). Žalovaný si tedy může ověřit, zda byla věc, pro kterou byl předvolán, zapsána do obecného soudního rejstříku.

V případě dobrovolného dostavení se k soudu požádají soudní kancelář o zapsání věci do soudního rejstříku strany nebo jejich advokáti.

Společný návrh předkládá žalobce nebo jeho advokát soudní kanceláři nebo jej zasílá doporučenou poštou vedoucímu soudní kanceláře v počtu kopií odpovídajícím počtu zúčastněných stran (článek 1034d soudního řádu).

Jednostranný návrh zasílá advokát ve dvojím vyhotovení soudu, který má o návrhu rozhodnout. Rovněž se eviduje v soudní kanceláři (článek 1027 soudního řádu).

8 V jakém jazyce mohu návrh podat? Mohu jej podat ústně nebo musí být podán písemně? Mohu jej zaslat faxem nebo elektronickou poštou?

Pokud jde o používání jazyků, je nutné odkázat na zákon ze dne 15. června 1935 o používání jazyků v soudních věcech (zveřejněný v Moniteur belge / Belgisch Statsblad dne 22. června 1935). Tento zákon upravuje používání jazyků před občanskými a obchodními soudy v Belgii.

V zásadě je jazyk dán zeměpisnou polohou příslušného soudu. Podle článku 42 zákona existují tři jazykové regiony: francouzský, nizozemský a německý jazykový region. Existuje také bilingvní městská aglomerace Brusel (francouzština/nizozemština), která pro účely uplatnění práva zahrnuje tyto obce: Anderlecht, Auderghem, Berchem-Sainte-Agathe, Brusel, Etterbeek, Evere, Forest, Ganshoren, Ixelles, Jette, Koekelberg, Molenbeek-Saint-Jean, Saint-Gilles, Saint-Josse-ten-Noode, Schaerbeek, Uccle, Watermael-Boitsfort, Woluwé-Saint-Lambert a Woluwé-Saint-Pierre.

Za určitých okolností však může být věc předložena soudu, který používá jiný jednací jazyk. Za určitých podmínek může být požadována změna jednacího jazyka, v zásadě na začátku řízení.

Formulace žaloby: žaloba, která se předkládá v podobě předvolání, společného návrhu stran nebo jednostranného návrhu, musí být vyhotovena písemně a musí splňovat konkrétní procesní požadavky. Jakmile je věc zapsána do obecného soudního rejstříku, vedoucí soudní kanceláře otevře soudní spis. Spis se zašle soudu, ke kterému se podává žaloba; u odvolání odvolacímu soudu druhého stupně nebo kasačnímu soudu.

V současné době není možné podat žalobu soudu faxem nebo elektronickou poštou.

9 Existují zvláštní žalobní formuláře, nebo pokud ne, jak jinak musím věc vyložit? Co vše musí žalobní návrh obsahovat?

Zákon nestanoví předtištěné formuláře pro zahájení řízení. Žaloba však musí obsahovat řadu náležitostí, bez nichž bude žaloba ze zákona od počátku neplatná.

Předvolání, společný návrh stran a jednostranný návrh musí splňovat řadu zákonných náležitostí stanovených v soudním řádu, jinak jsou neplatné. Náležitosti, které musí obsahovat, se týkají především osobních údajů účastníků řízení, předmětu žaloby, označení příslušného soudu a data soudního jednání.

Předvolání by tedy mělo obsahovat mimo jiné tyto informace (články 43 a 702 soudního řádu):

- podpis soudního vykonavatele,
- příjmení, jména a bydliště žalobce,
- příjmení, jména a bydliště, nebo pokud neexistuje trvalé bydliště, současná adresa osoby, které má být předvolání doručeno,
- předmět a stručné shrnutí žalobních důvodů,
- soud, kterému je žaloba podávána,
- datum, měsíc, rok a místo, kde bylo předvolání doručeno, a
- podrobnosti o místě, datu a času soudního jednání.

Společný návrh stran (článek 1034b soudního řádu) zahrnuje:

- den, měsíc, rok,
- příjmení, jméno, zaměstnání a bydliště žalobce, a případně pozice, a zápis do obchodního nebo živnostenského rejstříku,
- příjmení, jméno, bydliště, a případně pozice osoby, které má být předvolání doručeno,
- předmět a stručné shrnutí žalobních důvodů,
- soud, kterému je žaloba podávána,
- podpis žalobce nebo jeho advokáta.

Jednostranný návrh musí obsahovat tyto informace (článek 1026 soudního řádu):

- den, měsíc a rok,
- příjmení, jméno, zaměstnání a bydliště žalobce, a případně příjmení, jméno, bydliště a pozice jeho právních zástupců,
- předmět a stručné shrnutí žalobních důvodů,
- označení soudu, který má žalobu projednávat,
- podpis advokáta strany, pokud zákon nestanoví jinak.

V případě dobrovolného dostavení se k soudu v prvním stupni (soud prvního stupně, pracovní soud, obchodní soud, smírčí soudce nebo policejní soud v souvislosti s občanskoprávními žalobami) soud vyhotoví protokol o prohlášení účastníků řízení požadujících vydání soudního rozhodnutí. Protokol účastníci dole podepíší podle článku 706 soudního řádu.

10 Musím hradit soudní poplatky? Pokud ano, kdy? Musím platit náklady právního zastoupení ihned od zahájení řízení?

Je nutné zaplatit soudní poplatky. Náklady řízení zahrnují zejména kolkovné, poplatky soudní kanceláře a registrační poplatek, náklady a odměny za právní úkony a poplatky za kopii soudního rozhodnutí (článek 1018 soudního řádu).

Při zahájení řízení hradí žalobce registrační poplatek. Poplatky soudní kanceláře zahrnují poplatek za zápis do soudního rejstříku, poplatek za vyhotovení dokumentů a poplatek za ověřené kopie. Náklady v zásadě ponese strana sporu, která prohraje, a

rozhodne se o nich v nejpozději v konečném rozhodnutí, v souladu s článkem 1017 soudního řádu. Soud může rozhodnutí o poplatcích odložit. V takovém případě budou náklady řízení určeny na žádost kterékoliv účastníka řízení soudem, který rozhodnutí vynesl.

Odměna a náklady advokáta nejsou součástí soudních poplatků. Jsou předmětem dohody mezi advokátem a jeho klientem. Každá strana sporu tedy platí odměnu a náklady svého advokáta.

Strana sporu, která prohraje, může být povinna uhradit zákonem předepsanou výši náhrady nákladů právního zastoupení druhé strany (články 1018 a 1022 soudního řádu). Jedná se o paušální částku na náklady a tarifní odměnu pro advokáta vítězné strany. Výše této tarifní odměny a způsob jejího výpočtu a přiznávání stanoví královská vyhláška ze dne 26. října 2007.

11 Mohu žádat o právní pomoc?

(Informační balíček „Právní pomoc“)

12 Kdy je můj návrh na zahájení řízení řádně podán? Dostanu úřední vyrozumění, zda byl můj žalobní návrh úplný, či nikoliv?

Žaloba je fakticky podána, jakmile je zapsána do obecného soudního rejstříku, a to i v případě dobrovolného dostavení se k soudu.

Žaloby na základě návrhu a návrhy v předběžných řízeních se zapisují do zvláštního soudního rejstříku, který ve skutečnosti určuje, že byly podány.

Účastníci řízení neobdrží žádné potvrzení, ale mohou nahlédnout do obecného soudního rejstříku, aby se ujistili, že věc byla do rejstříku zapsána. Jakmile je žaloba zapsána, je soud povinen ve věci rozhodnout.

13 Dostanu přesné údaje o časovém harmonogramu navazujících kroků (např. o lhůtě pro přijetí žalobního návrhu)?

Obecně jsou informace týkající se průběhu řízení poskytovány advokátem účastníka, je-li zastoupen advokátem. Informace lze také získat v soudní kanceláři soudu, u kterého je žaloba projednávána. Předvolání k soudu také uvádí informace o datu soudního jednání a soud, u kterého je žaloba projednávána.

V první fázi se poskytují konkrétní informace o prvním jednání.

V případě předvolání soudní vykonavatel informuje žalobce o datu prvního jednání, které představuje první fázi řízení.

V případě společného návrhu stran nebo dobrovolného dostavení se k soudu účastníky informuje vedoucí soudní kanceláře.

V případě jednostranného návrhu se žádné jednání nekoná. Žalobce však může být vedoucím soudní kanceláře předvolán, pokud si soudce přeje položit jakékoli dotazy.

V druhé fázi je věc připravena pro soudní jednání. Každé ze stran sporu je poskytnuta lhůta stanovená zákonem (čl. 747 odst. 1 soudního řádu), aby předložila dokumenty a zjištění (písemnou argumentaci a obhajobu). Při nedodržení těchto lhůt mohou být uloženy sankce uvedené v čl. 747 odst. 2 soudního řádu.

Jakmile je věc připravena k soudnímu řízení a předložení argumentace, účastníci řízení požádají, aby bylo stanoveno datum jednání. Lhůta, ve které může být stanoven den soudního jednání, závisí na pracovním vytížení soudu a době, kterou lze projednávání věci vyhradit. V důsledku procesních otázek, které v některých případech vyvstanou (odhady, výslechy účastníků a svědků atd.), může být obtížné předem stanovit celkovou délku trvání řízení. Řízení může být rovněž přerušeno nebo pozastaveno, nebo může být dokonce z procesních důvodů zrušeno.

Na konci soudního jednání se rozprava uzavře a soud věc posoudí. V zásadě musí soud vynést rozhodnutí do jednoho měsíce od posouzení věci podle článku 770 soudního řádu.

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

Poslední aktualizace: 12/11/2015